

UUSI KOESÄÄNTÖ IPO – FH

FCI – käyttökoirakomissio on muuttanut IPO – FH sääntöä FCI:n hallituksen hyväksymänä.

UUSI KOESÄÄNTÖ ASTUU VOIMAAN 01.01.2008

Jälkikoirakoe luokka IPO - FH

Kaksi vieraan henkilön tekemää jälkeä kukin noin 1800 askelta, 8 suoraa, 7 kulmaa, 7 esinettä, noin 180 min vanha, harhautusjälki, työskentelyaika 45 min.

Pistejakauma

	1. päivä	2. päivä	yhteensä
Jäljellä pysyminen	80	80	160
esineet 6 x 3 + 1 x 2	20	20	40
Yhteensä	100	100	200

1. Yleiset määräykset:

Koetuomari (KT) tai jälkivastaava määrää jäljen muodon sovittaen sen olemassa olevalle jälkialueelle. **Jäljet täytyy tehdä kahtena päivänä toisistaan erilaisiksi. Sen vuoksi ei saa tapahtua, että esim. joka jäljellä yksittäiset kulmat ja esineet ovat samoilla etäisyyksillä. Jälkien aloitus täytyy merkitä hyvin paalulla, joka sijaitsee välittömästi vasemmalla aloituskohdasta maahan työnnettynä.**

Molemmat vieraan henkilön tekemät jäljet samalla osanottajalle täytyy tehdä kahtena eri päivänä samassa tilaisuudessa, eri paikoille ja eri jäljentekijöiden toimesta.

Osanottajien suoritusvuorot KT arpoo vielä kerran jälkien tekemisen jälkeen.

Jäljentekijän (JT) on näytettävä ennen jälkien tekemistä KT:lle tai jälkivastaavalle esineet. Saadaan käyttää vain hyvin (vähintään 30 min) hajustuneita esineitä. Jäljentekijä viipyy hetken aloituspisteessä ja kävelee sitten normaaliaskelin osoitettuun suuntaan. Suorat ja kulmat tehdään niin ikään normaalein askelin, ensimmäinen esine asetetaan vähintään 100 askeleen jälkeen 1. tai 2. suoralle, muut haluamalleen paikalle, myös kaksi samalle sivulle on mahdollista ja seitsemäs esine on laitettava jäljen päähän. Sivut tulee sovittaa maastoon. Yhden sivun täytyy olla puolikaari, vähintään kolmen jälkinarun mittaa säteenä (noin 30 m). Puolikaari alkaa ja päättyy suoralla kulmalla, vähintään kaksi kulmaa täytyy olla teräviä. Terävät kulmat täytyy tehdä 30 – 60 asteen kulmassa. Erilaiset esineet (materiaali: esim. nahka, tekstiili, puu) voidaan asettaa kaikille sivuille epäsäännöllisesti, viimeinen esine täytyy laittaa jäljen loppuun. Esineet täytyy asettaa jäljelle liikkeestä. Viimeisen esineen jättämisen jälkeen täytyy JT:n kulkea vielä muutamia askelia suoraan.

Esineiden täytyy olla noin 10 cm pitkiä, 2-3 cm leveitä, 0,5-1 cm paksuja, eivätkä saa oleellisesti erota väreiltään maastosta. Kaikki esineet täytyy merkitä yhdenmukaisesti jälkinumerolla. **Jäljenteon aikana täytyy ohjaajan ja koiran olla pois jälkialueelta (eivät saa nähdä jäljen tekoa).** Puoli tuntia ennen työskentelyn aloittamista täytyy toisen jäljentekijän tehdä harhajälki, joka leikkaa jäljen kahdella sivulla, ei alle 60° kulmassa. Harhajälki ei saa leikata ensimmäistä tai viimeistä sivua tai yhtä sivua kahta kertaa.

KT, JT ja seuraajat eivät saa oleskella koiran työskentelyn aikana sillä alueella, jolla koiralla ja ohjaajalla on oikeus etsiä.

a) Käskysana ”etsi”

Käskysanan käyttö jäljestämiseen on sallittu jäljen alussa sekä jokaisen esineen jälkeen. **Myös ajoittainen kehuminen ja ajoittainen käsky ”etsi” on, lukuun ottamatta kulmissa ja esineillä, sallittu.**

b) Suoritus

Koiran ohjaaja (KO) valmistaa koiransa jäljelle. Koira voi jäljestää vapaana tai 10 m pitkässä liinassa. 10 m pitkä jälkiliina voi kulkea selän yli, sivulla tai etu- ja/tai takajalkojen välistä. Se voidaan kiinnittää joko suoraan kaulapantaan, joka ei ole kuristavalla, tai jälkivaljaiden kiinnityslenkkiin. Sallittuja ovat rintavaljaat ja Böttgerin kehittämät valjaat, ns. tynnyrivaljaat. Lisäremmien käyttö on kielletty. Ilmoittautuminen tapahtuu tuomarın kutsusta perusasennossa, jonka yhteydessä ohjaaja ilmoittaa ilmaisutavan, ottaako koira esineet vai ilmaiseeko se ne. Kaikenlainen pakottaminen on kiellettyä niin ennen suoritusta, jäljen aloittamisen yhteydessä kuin koko jäljen aikana. Tuomarın käskystä koira viedään hitaasti ja rauhallisesti jäljen aloituskohtaan ja lähetetään jäljelle. Koiran on aloituksessa etsittävä jälki voimakkaasti, rauhallisesti, kuono lähellä maan pintaa. Tämän jälkeen koiran tulee seurata jäljen kulkua kuono lähellä maan pintaa, tasaisella jäljestämisenopeudella ja voimakkaasti. Koiran tulee työstää kulmat varmasti. Koiran ohjaaja seuraa koiraansa 10 m etäisyydellä jälkiliinan päästä kiinni pitäen. Vapaana jäljestettäessä tulee myös säilyttää 10 m etäisyys. Jälkiliina saa rokkua löysänä, mutta ohjaajan tulee pitää siitä jatkuvasti kiinni. Kulman jälkeen koiran tulee jatkaa jäljestämistä samalla nopeudella. Heti, kun koira löytää esineen, sen tulee ilmaista se välittömästi ilman ohjaajan vaikutusta joko ottamalla esine tai ilmaisemalla vakuuttavasti. Ottaessa esineen koira voi jäädä seisomaan, käydä istumaan tai tulla ohjaajan luo. Liikkuminen eteenpäin esineen kanssa tai esineen ottaminen makuuasennosta katsotaan virheellisiksi. Esineiden ilmaisu voi tapahtua makuulta, seisten tai istuen (myös näitä tapoja vaihdellen). Kun koira on ottanut tai ilmaissut esineen, koiranohjaaja laskee jälkiliinan kädestään ja siirtyy koiransa luo. Nostamalla jälkiesineen korkealle ylös hän osoittaa esineet löydetyiksi. Tämän jälkeen koiran ohjaaja ottaa jälkiliinan jälleen käteensä ja jatkaa jäljestämistä koiransa kanssa. Löydetyt esineet näytetään suorituksen jälkeen tuomarille. **Ruuan antaminen jäljestämisen aikana ei ole sallittua.** Ohjaaja voi tuomarilta luvan saatuaan keskeyttää jäljestämisen lyhyeksi aikaa, kun hän luulee, että hän tai hänen koiransa tarvitsee fyysisistä tai sääolosuhteista (esim. voimakas helle) riippuvista syistä lyhyen tauon. Taukoon käytetty aika sisältyy käytettävissä olevaan kokonaisaikaan. Ohjaaja saa tauon aikana tai esineellä puhdistaa pään, silmät ja nenän. Siksi hänellä voi olla mukana märkä liina tai märkä sieni. Nämä apuvälineet täytyy näyttää tuomarille ennen suoritusta. Muut apuvälineet eivät ole sallittuja.

c) Arvostelu

Koulutustunnuksen saavuttamiseksi täytyy molemmilta jäljiltä saada vähintään 70 pistettä.

Jäljestämistempo ei ole kriteeri arvostelulle, jos jäljestäminen tapahtuu voimakkaasti, tasaisesti ja vakuuttavasti, ja koira osoittaa samalla positiivista jäljestämiskäyttäytymistä. Tarkastaminen ilman, että koira jättää jäljen, ei ole virheellistä. Harhailu, korkea nenä, tarpeilla käyminen, pyöriminen kulmissa, pitkään jatkuva palkitseminen, liina- tai suulliset avut jäljestämisen aikana tai esineiden luona, virheellinen jäljelle lähetys tai esineiden ilmaisu sekä valeilmaisuus vähentävät myös pisteitä. Jos koira jättää jäljen enemmän kuin yhdellä liinan mitalla, keskeytetään jäljestäminen. Jos koira jättää jäljen ja sitä estetään siinä koiran ohjaajan toimesta, seuraa tästä tuomarin käsky seurata koira. Jos tätä tuomarin käskyä ei noudateta, tulee koetuomarin keskeyttää suoritus. Jos jäljen päätöspiste ei ole saavutettu 45 min kuluessa suorituksen alkamisesta, keskeyttää koetuomari suorituksen. **Poikkeuksena on koiran työskenteleminen viimeisellä sivulla, silloin sitä ei tule keskeyttää ajan ylityksen vuoksi.** Suoritus arvostellaan keskeyttämiseen asti.

Jos koira osoittaa esinetyöskentelyssään molempia mahdollisia ilmaisutapoja, siis sekä ilmaisua että esineiden ottamista, on tämä virheellistä. Vain ne esineet arvostellaan, joiden kohdalla koira on ilmaissut ilmoitetulla tavalla. Virheellinen ilmaisu vaikuttaa kunkin suoran arvosteluun. Ylitettyjä esineitä ei tarvitse näyttää ohjaajalle.

Pisteitä ei anneta ilmaisemattomista esineistä tai esineistä, joita ei ole otettu.

Siihen, miten pisteet jakautuvat jäljellä pysymisestä suorilla, vaikuttavat jäljen pituus ja vaikeustaso. Yksittäisten suorien arvostelu tapahtuu arvosanojen ja pisteiden mukaan. Jos koira ei jäljestä (pidempi viivytys samalla paikalla ilman, että koira etsii), voi johtaa siihen, että suoritus keskeytetään, vaikka koira olisikin vielä jäljellä.